

گام آخر برای امضای برجام

با توجه به نقش اتحادیه اروپا در زمینه مبادله دیدگاه‌های تهران و واشنگتن، سفر انریکه مورا به تهران می‌تواند گام جدیدی برای رایزنی‌های سازنده پیرامون موضوعات اندک ولی مهم باقیمانده تلقی شود.

به گزارش سایت خبری پرسون، هفته گذشته بود که دیپلمات‌های غربی گفتند اروپایی‌ها در تازه‌ترین تلاش خود برای عبور از بن‌بست مذاکرات وین و نجات توافق هسته‌ای با ایران، پیشنهاد سفر دوباره انریکه مورا به تهران را با مقام‌های ایرانی در میان گذاشته‌اند. با این حال، جوزپ بورل گفته بود که ایران از پاسخ به این دعوت «بسیار آکراه دارد»؛ اما ایران روز گذشته ضمن موافقت با این سفر گفت که مورا روز سه‌شنبه به تهران سفر می‌کند.

این سفر درحالی صورت می‌گیرد که قرار است بورل با ارائه پیشنهادهای منطقی و تأمین‌کننده خواسته‌های مشروع ایران، به دیدار مقام‌های عالی کشور برود و بتواند نظر مقامات ایرانی را جلب کند. در همین راستا نور نیوز، سایت نزدیک به شورای عالی امنیت ملی نیز با تأیید این سفر اعلام کرد: اکنون مذاکرات وین به مرحله‌ای رسیده که نتیجه آن به اتخاذ تصمیم سیاسی از سوی آمریکا وابسته شده است؛ بنابراین مذاکره‌کنندگان ۱+۴ و ایران ضمن حفظ مستمر تماس‌ها، مذاکرات را برای دستیابی به توافق در موضوعات باقیمانده از طریق تبادل پیام دنبال می‌کنند.

گام مهم برای حل اختلافات در پرونده هسته‌ای ایران

براساس اخبار منتشرشده، برنامه سفر مورا به تهران، سفری سه یا چهار روزه خواهد بود و قرار است وی با شماری از مسئولان کشور دیدار و گفت‌وگو کند.

اشتفنی لیختن‌اشتاین، خبرنگار اتریشی در توئیتر خود درباره این سفر نوشت: ظاهراً آقای مورا روز سه‌شنبه وارد تهران می‌شود و تا روز جمعه با همتایان ایرانی مذاکره خواهد کرد.

نشریه فایننشال تایمز نیز به نقل از بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، مدعی شد: اتحادیه اروپا آخرین تلاش خود برای نجات توافق هسته‌ای و شکستن بن‌بست ناشی از خواسته تهران از واشنگتن برای حذف نام سپاه پاسداران از فهرست تروریستی را انجام می‌دهد.

پیشتر نیز در تاریخ شنبه ۶ فروردین ماه نیز انریکه مورا سفری به تهران داشت که ضمن رایزنی با علی باقری، مذاکره‌کننده ارشد کشورمان، دیدار کوتاهی نیز با امیرعبداللهیان داشت. باقری در دیدار با مورا ضمن یادآوری جدیت و عزم ایران برای نهایه کردن توافق در وین، تأکید کرد در صورتی که طرف آمریکایی از واقع‌گرایی برخوردار باشد می‌توان به توافق دست یافت.

امیرعبداللهیان نیز در دیدار ۷ فروردین با مورا تأکید کرده بود که طرف‌های دیگر به‌ویژه دولت آمریکا باید جهت حل و فصل موضوعات باقیمانده رویکردی واقع‌بینانه اتخاذ کنند.

با این حال گزارش‌ها حاکی است که ایران سه شرط شامل خروج سپاه پاسداران از فهرست سازمان‌های تروریستی آمریکا، تعهد واشنگتن به عدم خروج دوباره از برجام و رفع همه تحریم‌های ایالات متحده را به‌عنوان شروط نهایه شدن توافق اعلام کرده است.

در این میان، موضوع خارج کردن لیست اشخاص حقیقی و حقوقی از لیست قرمز و تحریم‌های یک‌جانبه آمریکایی‌ها، یکی از موضوعات اصلی ایران در مذاکرات است.

بحران اوکراین و نگاه اروپا

در این میان نباید از نظر دور داشت که از دو ماه پیش تاکنون اتحادیه اروپا در کنار آمریکا برای مقابله با تهاجم روسیه به خاک اوکراین، به تحریم گسترده مسکو روی آورده و از آنجا که اروپا بسیار متکی نفت و گاز روسیه است اکنون به دنبال جایگزینی برای آن می‌گردد که ایران می‌تواند این جایگزین باشد.

در حقیقت احیای توافق اتمی برجام و لغو تحریم‌های انرژی که آمریکا علیه ایران وضع کرده دست اروپا را برای خرید نفت و گاز از بازاری دیگر باز خواهد کرد. از سوی دیگر، جنگ در اوکراین سبب شده تا نیاز به انرژی به‌شدت افزایش یابد، و این شرایط موجب شده تا حتی اگر برجام هم احیا نشود، تهران بتواند نفت خود را بفروشد و حتی با قطع همکاری سوئیت و تحریم بانک مرکزی پول نفت را دریافت می‌کند.

از این رو، به نظر می‌رسد که تهران بنا دارد تا حداکثر امتیاز را از طرف آمریکایی به دست آورد، در غیر این صورت امتیازات برجام دیگر چندان برای تهران ارزشمند نخواهد بود.

هرچند به گفته بلینکن برای آمریکا، وجود یک توافق بهتر از نبود آن است؛ اما اکنون به نظر می‌رسد امیدواری برای دستیابی به توافق در طرف آمریکایی نیز رو به کاهش است. دولت بایدن، برای خارج کردن سپاه پاسداران از فهرست سازمان‌های تروریستی شرط‌هایی تعیین کرده اما ایران تاکنون حاضر به پذیرش آنها نشده است.

در همین حال فشارهای داخلی بر دولت بایدن برای عدم حذف سپاه از فهرست تروریستی و تردید درباره دست یافتن به یک توافق و بازگشت آمریکا به برجام نیز افزایش یافته و حتی شماری از مقام‌های آمریکایی به صراحت امکان شکست مذاکرات را منتفی نمی‌دانند. باید به یاد داشته باشیم بسیاری از مقام‌های آمریکایی و سه کشور اروپایی طرف توافق در ماه‌های گذشته بارها هشدار داده‌اند که با توجه به پیشرفت برنامه‌های اتمی ایران به تعویق افتادن احیای برجام آن را بی‌معنا می‌کند.

انریکه مورا دست پر به ایران می‌آید؟

اکنون مذاکرات وین بیش از حد انتظار طولانی شده و آمریکا خود را برای شرایطی که مذاکرات احیای برجام به بن‌بست برسد و شکست بخورد آماده می‌کند.

اما برخی تحلیلگران نیز براین باورند که بایدن هنوز هم به احیای برجام امیدوار است. ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در یک کنفرانس خبری اعلام کرد ایالات متحده از «نقش سازنده» انریکه مورا در انتقال پیام‌ها میان واشنگتن و تهران پشتیبانی می‌کند. بدون تردید مورا پیشنهادهای از سوی آمریکا را برای حل و فصل مسئله مطرح می‌کند؛ زیرا وضعیت موجود نمی‌تواند مدت زیادی ادامه پیدا کند.

منبع: آرمان ملی